

Projekto „Andragoginio meistriškumo tobulinimas – suaugusiųjų mokymosi kokybei didinti“ nauda

Vilija Lukošūnienė

Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacija

Būdama viena iš projekto rengimo iniciatorių džiaugiuosi, kad pavyko įgyvendinti visus išsikeltus tikslus ir uždavinius. Dvi skirtingos tematikos mobilumo kelionės leido projekto dalyviams patobulinti arba pagilinti darbo su suaugusiaisiais kompetencijas bei prisidėjo prie Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacijos narių bendrystės stiprinimo.

Apie įgytas ir pagilintas kompetencijas

Dalyvaudami mobilumo mokymuose Heidelbergo pedagoginio universiteto tęstinio mokymosi akademijoje (Vokietija) mokymosi dalyviai:

- Įgijo žinių apie besimokančiųjų suaugusiųjų įgalinimą mokytis, taikant aktyvius mokymo metodus, pasirenkant susitelkimo į besimokančiojo poreikius ir lūkesčius nuostatas, kuriant mokymąsi stimuliuojančią aplinką; apie mokymų organizavimo tobulinimą, renkant išankstinę informaciją apie besimokantį suaugusįjį bei aptariant grįžtamąjį ryšį su mokymų vedėjais.
- Išbandė aktyvius mokymo(si) metodus ir patobulino gebėjimą taikyti tuos metodus savo auditorijose; patobulino gebėjimus teikti grįžtamąjį ryšį, kuris labai svarbus, siekiant teikti profesionalią mokymo ir konsultavimo pagalbą.
- Sustiprino nuostatas, kad interaktyvūs, įdomūs, prasmingi ir profesionalūs mokymai padeda besimokantiejiems keisti požiūrį į patį mokymo(si) procesą, kad andragogui, taikant inovatyvius mokymo(si) įrankius, derinant įvairius žinomus, mažiau žinomus ir dar nežinomus ingredientus (aplinką, klimatą, turinį, mokymo(si) formas ar mokymo(si) būdus) besimokantieji gali atrasti naują mokymosi skonį.
- Suteikė supratimą, kad tik tikslingas, sistemingas ir nuoseklus užsakovo, mokymų organizatoriaus ir lektorių bendradarbiavimas užtikrina bendrą sėkmingos suaugusiųjų kvalifikacijos tobulinimo programos parengimą.
- Gavo postūmį kaitai: mąstymui apie pačių besimokančiųjų požiūrį į mokymąsi, metodų ir technologinių priemonių taikymą, mokymo pavertimą mokymusi.

Dalyvaudami mokymuose C. P. I. A Montagna (Italija) suaugusiųjų mokymo centre dalyviai stiprino darbo su besikeičiančiomis ir heterogeninėmis migrantų grupėmis, skirtingais mokymosi poreikiais motyvaciją ir ankstesnėmis mokymosi patirtimis kompetenciją ir:

- Įgijo teorinių žinių apie tarpkultūrinį bendradarbiavimą arba jas pagilino.
- Išplėtė supratimą apie migracijos reiškinio sudėtingumą ir kompleksiskumą, migracinių procesų mastą ir įtaką vietinei bendruomenei.
- Pagilino supratimą apie imigracinės kilmės asmenų integracijos iššūkius ir jų sprendimo būdus, kurie gali būti sėkmingi tik bendrai veikiant daugeliui įstaigų, organizacijų, asmenų.
- Įgijo suvokimą, kaip svarbu yra gebėti atpažinti besimokančiųjų išsilavinimo įvairovę, mokėti analizuoti besimokančiųjų elgesį, atpažinti problemas ir galimus konfliktus bei jų išvengti.
- Stebėjo, kaip dirbama su heterogeninėmis migrantų grupėmis.

Abiejuose mokymuose dalyviai tobulino besimokančių suaugusiųjų mokymosi įgalinimo kompetenciją, nes buvo akcentuojama, kad dirbant su suaugusiaisiais (nesvarbu, kokia jų kilmė) pirmoje vietoje – besimokantysis, jo išsilavinimo lygis, interesai, poreikiai ir lūkesčiai. Tik atsižvelgiant į juos galima sudaryti mokymo programas, kurti mokymo turinį, parinkti metodus ir kt. Kuo geresnis besimokančiojo pažinimas ir jo poreikių atliepimas, tinkamų darbo metodikų pasirinkimas yra pagrindinė įgalinimo bazė, esminis motyvacijos veiksnys.

Apie bendrystę

Asociacijos žinomumas, vidinė komunikacija ir narystės stiprinimas yra pagrindinės Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacijos (toliau – LSŠA) strategijos kryptys, todėl ir projektu buvo siekiama judėti tomis kryptimis. Projektas neabejotinai paskatino LSŠA narių tarpusavio komunikaciją, sustiprino bendradarbiavimą, dalyvaujančios įstaigos konkrečiai pajuto narystės asociacijoje naudą.

Metodinių medžiagų rengimas ugdė mobilumo dalyvių, konsorciumo narių ir LSŠA atstovų kūrybiškumą bei atsakomybę dėl bendros sėkmės. Esu įsitikinusi, kad projekto dalyvių parengtos metodinės priemonės sudaro galimybes tobulėti visos Lietuvos suaugusiųjų švietėjams. Skleisdami rezultatus tiek oficialiuose renginiuose, skaitydami pranešimus, tiek individualiuose, privačiuose pokalbiuose dalydamiesi patirtimi projekto dalyviai daro įtaką suaugusiųjų švietimo kokybei ir institucijose, ir Lietuvoje.

Kiekvienai dalyvaujančiai įstaigai, jų vadovams projektas suteikė galimybę geriau pažinti savo kolektyvą. Reikšmingai patobulinta darbuotojų (po 4, LSŠA – 2) kompetencija sustiprino viso kolektyvo andragoginį ir tarpkultūrinį bendravimo pasirengimą, padidino institucijų kolektyvinę brandą.

LSŠA administracija projekto metu geriau pažino narius, jų poreikius ir galimybes. Tai yra pagrindas efektyviam tolesnės veiklos planavimui.

Pasibaigus projektui Savišvietos organizavimo ir komunikacijos skyriaus vedėja Loreta Gudelienė-Gudelevičienė paskatino projekto dalyvius apmąstyti, kuo šis projektas jiems buvo naudingas, ir pasidalyti savo mintimis su kolegomis. Pateikiame keletą refleksijų.

Uždegta vidinė ugnis neleidžia sustoti vietoje

Dalyvių refleksijos pasibaigus projektui

Nors jau praėjo daugiau kaip metai po mobilumo vizito Heidelbergo pedagogikos universiteto Tęstinių studijų akademijoje, tačiau netgi asmeniniame gyvenime dažnai tenka prisiminti charizmatiškosios dėstytojos Veronikos Strittmsatter-Haubold perduotas žinias. Asmeniniuose pokalbiuose su draugais arba diskutuojant su kolegomis tenka prisiminti konstruktyvizmo teoriją ar sumuštinio principą. Šiuolaikiniame nuolat besikeičiančiame pasaulyje ypač svarbu suvokti mokymosi bendradarbiaujant arba mokymosi, kaip individualaus proceso, esmę. Naujos informacijos priėmimas siejamas su tuo, ką jau mokame ir žinome, su tuo, kuo tikime, su mūsų įsitikinimais, prietarais ir baimėmis. Mokymosi negalima atskirti nuo mūsų gyvenimo. Naujos informacijos supratimas ir išlaikymas reikalauja jo integravimo į jau turimą asmeninę mąstymo struktūrą. Svarbu suvokti, kad kiekvieno žmogaus mąstymo struktūra yra individuali ir nepakartojama. Todėl labai svarbus ir grįžtamasis ryšys, būtina suprasti, kaip perduodama informacija suprantama, suvokiama, ar ji apskritai buvo išgirsta. Tai neabejotinai svarbu siekiant bendro kokybiško veiklos rezultato ir darbe, ir tarp draugų.

Dėstytojos Veronikos Strittmsatter-Haubold uždegta vidinė ugnis neleidžia sustoti vietoje, todėl šiuo metu rengiu nuotolinio mokymosi programą andragogams, kuri, tikiuosi, padės Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų centro samdomiems lektoriams labiau motyvuoti besimokančiuosius, suderinti skirtingas jų žinias ir įgūdžius, atsižvelgti į kiekvieno poreikius, visus įtraukti į mokymosi procesą, pasiekti iškeltų mokymosi tikslų. O tai, tikiuosi, prisidės prie mokymų kokybės gerinimo ir didesnio besimokančiųjų pasitenkinimo.

Raimondas Natka,

Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų centras

Vis dar jaučiu dėkingumą projekto sumanytojams, administratoriams, mokymų organizatoriams ir mokytojams.

Tai vienas geriausių mobilumo projektų, kuriuose man teko dalyvauti. Mokymai, vedami Vokietijoje Heidelbergo pedagogikos aukštosios mokyklos dėstytojos Veronikos, buvo beveik TOBULI. Su didžiausiu malonumu prisimenu šiltą, mokymuisi tinkamą atmosferą, vaizdinių priemonių estetiką ir mokytojos gebėjimą „būti“ profesionalia suaugusiųjų mokytoja.

Mano manymu, metodinė priemonė, kurią „sukonstravo“ mūsų projektų dalyvių grupė, taip pat vykusė. Planuodama mokymo renginius suaugusiesiems, dažnai remiuosi konstruktyvizmo teorija, taikau sumuštinio principą, kai kuriuos mokymo(si) metodus.

Su didžiausiu malonumu prisimenu žmones, su kuriais mokėmės, bendravome, tobulėjome, džiaugėmės, juokavome, pietavome ar šiaip smagiai leidome laiką Vokietijoje ir Palangoje. Štai tokių minčių kyla atsakant į klausimą „kaip gyvenėte po projekto?“

*Roma Koncevičienė,
Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centras*

Esu labai laiminga, kad galėjau dalyvauti ERASMUS+ programos mobilumo projekte „Andragogų meistriškumo tobulinimas – suaugusiųjų mokymosi kokybei didinti“ (projekto dotacijos sutarties numeris 2016-1-LT01-KA104-022902). Įgytą patirtį drąsiai galiu apibūdinti Bendžamino Franklino fraze, dažnai kartota mokymų metu: „Pasakyk man, ir aš pamiršiu. Pamokyk mane, ir aš atsiminsiu. Įtrauk mane, ir aš išmoksiu.“ Būtent tokie atraktyvūs, inovatyvūs, intensyvūs ir įtraukiantys buvo suaugusiųjų andragogų mokymai Heidelberge (Vokietija) ir Poreta Termėje (Italija). Man, kaip mokymo organizatorei, itin daug davė mokymai apie lektoriaus ir mokymų dalyvių santykį, apie tai, kad tiek mokymų lektorius, tiek mokymų dalyvių grupė turi įsigilinti ir atsižvelgti į vienas kito poreikius. Po šių mokymų savo organizacijoje – Valstybės ir savivaldybių tarnautojų mokymo centre „Dainava“ – įsivedėme pokalbius su lektoriais prieš mokymus ir mokymo grupės įvertinimą po mokymų. Iki tol praktikavome tik mokymų dalyvių atliekamą lektoriaus vertinimą po mokymų anketavimo būdu. Mokymai tapo daug efektyvesni ir kokybiškesni, kai pradėta atsižvelgti ne tik į mokymų dalyvių, bet ir į lektorių poreikius dėl mokymų grupės formavimo, dėl galimybės taikyti vienokius ar kitokius mokymo metodus. Siūlau pabandyti ir kitoms mokymo institucijoms pasinaudoti šia puikia patirtimi.

*Aušra Bagdonavičienė,
Druskininkų valstybės ir savivaldybių tarnautojų mokymo centras „Dainava“*

Projektas buvo labai įdomus ir naudingas. Klaipėdos valstybinės kolegijos naujame studijų plane į Kineziterapijos studijų programos etikos, bioetikos ir kineziterapijos paslaugų administravimo dalykus įtraukėme paskaitų ciklą „Ypatumai suteikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas imigrantams / prieglobsčio prašytojams; tarpkultūriniai skirtumai, bei jų integracija į sveikatos priežiūros sistemą (kaip pacientų ir kaip darbuotojų)“.

*Monika Pocienė,
Klaipėdos valstybinė kolegija*

Stažuotė Heidelberge – nereali patirtis! Nebuvau patyrusi tokio tobulo ir puikiai subalansuoto suaugusiųjų mokymosi, kai besimokant savaitė prabėga kaip viena džiaugsminga diena. Manau, kad patyrėme mokymosi laimę ir, žinoma, tuo dalijamės su kitais. Džiaugiuosi, kad turėjome galimybę įgytą žinojimą *įdarbinti* čia ir dabar, t. y. pritaikyti šį pavasarį suaugusiųjų švietimo planavimo mokymuose įvairiose Lietuvos savivaldybėse. Ir ačiū Asociacijai bei visiems konsorciumo kolegoms už neįkainojamą patirtį!

*Meilutė Apanavičienė,
Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centras*

Kartais net nepastebi, kaip lekia diena po dienos, rodos, nieko naujo nenutiko – dirbu tą patį darbą, sutinku tuos pačius žmones. Ta pati rutina. Bet kai geriau pagalvoji, supranti, kiek per pusmetį visko įvyko, kiek daug man tai davė ir kaip aš pasikeičiau.

Jei manęs paklaustų, kaip aš jaučiuosi po projekto Italijoje, atsakyčiau vienu žodžiu – paaugusi. Ne, ne ūgiu. Pirmiausia pagerėjo užsienio kalbos žinios – mokymai vyko anglų kalba, o man, turinčiai mažai praktikos, tai buvo didelis iššūkis. Ne todėl, kad visai neturėjau kompetencijos, o todėl, kad baimė klysti kalbant buvo didesnė nei reikėtų. Įveikus baimę kalbėti angliškai sustiprėjo pasitikėjimas savimi, pradėjau nebijoti kalbėdama klysti. Įvyko tarsi grandininė reakcija – vienas pokytis vedė prie kito. Nepabūgau skaityti pranešimo anglų kalba tarptautiniame projekte, ko iki projekto tikrai nebūčiau išdrįsusi.

Antra, pasikeitė požiūris į kitataučius savo šalyje, pradėjau kitaip vertinti imigrantus. Vis dar negaliu pamiršti žaidimo kortomis, kurį pavadinau „Migranto kailyje“. Jis mane taip paveikė, kad iki šiol apie tai pasakoju savo pažįstamiems. Ypač tiems, kuriems sunku sutikti žmogų, ne kultūrą.

Labai džiaugiuosi, kad turėjau galimybę kartu su kolegomis Italijoje mokytis tarpkultūrinio bendravimo ir nagrinėti darbo su migrantais ir pabėgėliais specifiką. Tarptautinė veikla man padeda augti tiek asmenine, tiek profesine prasme. Tikiuosi, kad tuo ši teigiama grandininė reakcija nepasibaigs.

*Aušrinė Česnulienė,
Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centras*

Išgirdusi klausimą „Kaip pasikeitė mano gyvenimas po projekto?“ pagalvojau, kad atsakyti bus labai paprasta. Iš tiesų, mano gyvenimas nepasikeitė po projekto, bet pasikeičiau aš.

Prieš projekto pradžią menkai įsivaizdavau, kokie potyriai manęs laukia Italijoje. Jau nuo pirmos dienos kibome į mokslus ir stengėmės pasisemti kuo daugiau žinių, kurias galėtume pritaikyti grįžę į Lietuvą. Susitikimai su žmonėmis, patyrusiais, ką reiškia būti pabėgėliu, migrantu, privertė susimąstyti ir suvokti, kokius išgyvenimus patiria žmonės, pasirinkdami keliauti tūkstančius kilometrų į kitą žemyną, rizikuodami savo sveikata ir gyvybe, palikdami viską, kas jiems artima ir brangu.

Dalyvavimas projekte praplėtė mano akiratį ir padėjo suprasti, jog turiu labiau vertinti ir džiaugtis tuo, kas šiuo metu mane supa aplink. Projekte išgirstos istorijos, sutikti žmonės, privertė labiau branginti akimirką, nes niekas nežino, kaip gali pasikeisti gyvenimas ir pasaulis. Pabėgėlio likimas gali ištikti bet kurį iš mūsų netikėčiausiu metu.

Su tokio projekto teikiama patirtimi turėtų susidurti daugiau žmonių, ne tik dirbantieji suaugusiųjų švietimo sektoriuje. Visa gauta patirtis priverčia į pabėgėlius ir migrantus pažiūrėti kitomis akimis ir tapti labiau tolerantiškesniems tokį likimą patyrusiems žmonėms.

*Kristina Lensbergienė,
Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų centras*

Labai dažnai girdime žodį pokytis, kaita... Laukiame ir tikimės jų... Ir vis dėlto, pokytis pirmiausiai turi atsirasti tavo galvoje. Štai tokios mintys mane aplanko sugrįžus po mokymų, vykusių Poreta Termės miestelyje, Bolonijos provincijoje (Italija). Mokymus organizavo Provincijos suaugusiųjų mokymo centras Montagna (C. P. I. A Montagna, Castel di Casio savivaldybė). Po penkių darbo (mokslo) dienų, po susitikimų su migrantais ir pabėgėliais dirbančiais žmonėmis, po diskusijų šia tema, po analizių ir bandymo suprasti tarpkultūrinius

skirtumus, atsiranda suvokimas, kad šiuose skirtumuose glūdi amžių sudėlioti papročiai, tautų mentalitetai, susiformavusios asmenybės. O kai supranti, pats keitiesi, keiti požiūrį.

Mes tikime, kad ateitis gali būti geresnė už dabartį. Turime siekių, troškimų ir tikslų – taip ir turi būti. Taip pat galvoja ir migrantai, ir karo pabėgėliai.

Migrantai ir pokytis – tarp šių žodžių norėčiau dėti lygybės ženklą. Tačiau paradoksas – daugelis bijo permainų, nors labai jų laukia.

Išmokti kiekviename gyvenimo pokytyje išvelgti, ar jis pageidaujamas ar nepageidaujamas, pamatyti jame galimybę atsirasti kažkam didesniai – tai pokyčio prasmės suvokimas. Pokyčiai padės mums užlipti ant aukštesnio gyvenimo kokybės laiptelio. Nesipriešinkime jiems, kad nepatirtume nusivylimo ir apgailestavimo.

Darbas su migrantais – tai pokytis, reikalaujantis tolerancijos, žinių. Mes negalime numatyti ateities, dėl to priimkime realybę ir leiskime jai būti. Gyvenimas – tai natūralių ir spontaniškų pokyčių serija.

Praktinių potyrių ir žinių šį kartą mes sėmėmės dalyvaudami „Erasmus+“ projekte. Mokyti tolerancijos – nelengvas uždavinys. Tačiau turėkime vilties, kad besimokantieji su šiuo uždaviniu susidoros. O mokyti niekada ne vėlu.

*Jolanta Gelžinienė,
Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centras*